

## Voorzitter

In stemming komt aanbeveling 11.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze aanbeveling met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 12.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze aanbeveling met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 13.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de VVD en de LPF alsmede het lid Rambocus voor deze aanbeveling hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 14.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de LPF tegen deze aanbeveling hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 15.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze aanbeveling met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 16.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de LPF met uitzondering van het lid Varela tegen deze aanbeveling hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 17.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze aanbeveling met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 18.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van het CDA met uitzondering van het lid Rambocus tegen deze aanbeveling hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 19.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze aanbeveling met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 20.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze aanbeveling met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 21.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de LPF met uitzondering van het lid Varela tegen deze aanbeveling hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 22.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de LPF met uitzondering van het lid Varela tegen deze aanbeveling hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 23.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de Groep Lazrak en de VVD alsmede de leden Blok en Varela voor deze aanbeveling hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 24.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze aanbeveling met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 25.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, de Groep Lazrak, D66, de ChristenUnie, de SGP en het CDA alsmede de leden Blok en Varela voor deze aanbeveling hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 26.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, de Groep Lazrak, D66, de ChristenUnie, de SGP en het CDA alsmede de

leden Blok en Varela voor deze aanbeveling hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt aanbeveling 27.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de ChristenUnie tegen deze aanbeveling hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

Hiermede zijn wij gekomen aan het einde van de stemmingen over de aanbevelingen van de commissie-Blok, waarbij ik nogmaals mijn dank uitspreek aan de commissie.

In stemming komt de motie-Sterk c.s. (28689, nr. 16).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Hiermee is tevens de dank van de Kamer aan de commissie-Blok geformaliseerd.

(Geroffel op de bankjes)

---

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend tijdens het debat over **scheepsbouw**, te weten:

- de motie-Blom c.s. over verlenging van de 6%-regeling (29505, nr. 2);
- de motie-Blom c.s. over een garantie- en financieringsregeling (29505, nr. 3);
- de motie-Kortenhorst/Snijder-Hazelhoff over handhaving van een level playing field (29505, nr. 4);
- de motie-Van As over innovatiesubsidies voor de scheepsbouw (29505, nr. 5).

(Zie vergadering van 8 april 2004.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring.

De heer **Van As** (LPF): Voorzitter. Het betreft mijn motie over innovatiesubsidies voor de scheepsbouw (29505, nr. 5). Ik wilde daarover het volgende opmerken. Minister Brinkhorst heeft deze motie eigenlijk afgewezen...

De **voorzitter**: Nu krijgen wij een kleine procedurele puzzel, want u gaat een stemverklaring afleggen



De heer Verhagen (CDA)

© M. Sablerolle ± Gouda

over uw eigen motie. Dat kan ik niet toestaan. Dan moet u een korte heropening vragen en stemmen wij er volgende week over.

De heer **Van As** (LPF): Nee, voorzitter, dat hoeft niet.

In stemming komt de motie-Blom c.s. (29505, nr. 2).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, de Groep Lazrak, de ChristenUnie, de SGP en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Blom c.s. (29505, nr. 3).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, de Groep Lazrak, de SGP, de ChristenUnie en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Kortenhorst/Snijder-Hazelhoff (29505, nr. 4).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van GroenLinks tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van As (29505, nr. 5).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de ChristenUnie, de SGP en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

De vergadering wordt van 15.50 uur tot 16.05 uur geschorst.

---

Aan de orde is het debat over **de aanslagen in Madrid en terrorismebestrijding**.

De heer **Verhagen** (CDA): Mijnheer de voorzitter. Er is geen rechtvaardiging voor welke vorm van terrorisme dan ook. De westerse wereld dient niet te zwichten voor terreur en dient te allen tijde terreur ten scherpste te veroordelen en te bestrijden met de middelen die tot haar beschikking staan. Die aanslagen in Madrid zijn een nieuw bewijs van de kwetsbaarheid van onze samenleving.

Terrorisme trekt zich niets aan van landsgrenzen en kan overal toeslaan. Terroristen zeggen dat zij in oorlog zijn met ons. Die boodschap moeten wij beantwoorden, hard en effectief. Volgens experts is Europa nu meer dan eerder het doelwit. Dat kan samenhangen met het feit dat een van de conclusies van de Europese top was dat het niet zozeer schortte aan plannen, maar aan de uitvoering daarvan. Dat maakt Europa kwetsbaar. Voor de mensen in de samenleving is met die aanslagen in Madrid het terrorisme veel dichterbij gekomen dan het al was na 11 september.

Aandacht voor de voedingsbodem van terrorisme, het gebrek aan democratie, pluralisme, vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst en hoge werkeloosheid, is belangrijk. Daar waar sprake is van een sociaal-economische en culturele stilstand, zijn katalysatoren aanwezig voor het fundamentalisme. Het buitenlands beleid moet er dan ook op gericht zijn dictatuur, mensenrechtenschendingen en dergelijke zoveel mogelijk in de kiem te smoren. Het voorkomen van aanslagen is echter nog belangrijker. De kans dat een aanslag in Nederland plaatsvindt, moet zo klein mogelijk gehouden worden. Dat is de eerste en belangrijkste opdracht. Better safe than sorry. Daar is politieke wil voor nodig en een gevoel van urgentie, want zonder dat krijgen terroristen en hun netwerken vrij baan. Dat is niet uit te leggen.

De AIVD, zo kunnen wij lezen in de brief, houdt nu zo'n 150 personen in de gaten. Wat doen wij daarmee? Wij gaan ervan uit dat er samenwerking is tussen de AIVD en de politie en dat die ook dusdanig is dat informatie over en weer wordt gedeeld, maar is dat ook zo? Worden die 150 mensen gemonitord, in de gaten gehouden, ook door de lokale politie? Kunnen ze worden opgepakt als ze over de schreef dreigen te gaan? Kan de regering daarnaast aangeven hoe wordt toegezien op uitlatingen van imams in verdachte moskeeën? Wat is het standpunt van de regering over briefings van bijvoorbeeld veiligheidsdiensten aan moskeebesturen, zoals in Denemarken gebeurt?

Het kabinet heeft een goede analyse van de dreiging en kondigt terecht maatregelen aan. Ons bekruipert echter toch het gevoel dat er al veel eerder meer had gekund.